

Bijlage 11. Tips voor buurtonderzoek

1. Belang van het buurtonderzoek

Een zorgvuldige aanpak van een uitgebreid buurtonderzoek is van essentieel belang. Doel van het buurtonderzoek is de bevraging van een maximaal aantal personen die iets kunnen opgemerkt hebben dat van belang kan zijn voor het lopende onderzoek.

De ervaring leert dat het kleinste detail uitermate belangrijk kan zijn.

De opstelling van het proces-verbaal moet een volledige en gedetailleerde samenvatting zijn van het uitgevoerde buurtonderzoek.

2. Vorbereiding

- taakverdeling op basis van een stratenplan
- elke ploeg wordt in het bezit gesteld van:
 - ⇒ een getrouwe foto van de vermiste persoon
 - ⇒ een nauwkeurige beschrijving van de vermiste persoon (kledij, bijzonderheden) en
 - ⇒ een vragenfiche.

3. Verloop van het buurtonderzoek

Het is raadzaam het buurtonderzoek in twee fasen te laten verlopen:

- Onmiddellijke acties

* **Voorrang geven aan kwantiteit boven nauwkeurigheid:** Bij het eerste buurtonderzoek, dat bij hoogdringendheid wordt uitgevoerd, primeert de hoeveelheid getuigenissen en informatie op de nauwkeurigheid ervan. Het is van essentieel belang een maximum aantal personen aan te spreken om de beschikbare informatie te filteren. De snelheid waarmee informatie wordt verzameld is van primordiaal belang, aangezien op basis van dat eerste onderzoek belangrijke elementen kunnen worden verzameld, die dan snel geëxploiteerd kunnen worden.

* **Contactgegevens van afwezige personen noteren:** op het ogenblik van het buurtonderzoek kan het zijn dat bepaalde buurtbewoners afwezig zijn, terwijl zij wel thuis waren ten tijde van de verdwijning; zij kunnen mogelijk kennis hebben van bepaalde belangrijke elementen.

* **Gebruikmaken van het Rijksregister:** het is aangewezen om op basis van een lijst uit het Rijksregister een overzicht van de bewoners van de straat, wijk of buurt op te maken. Er moet systematisch contact worden opgenomen met alle personen die voorkomen op die lijst.

* **Nummerplaat, merk, type en kleur van de voertuigen noteren:** het is zaak in deze fase de nummerplaten te noteren van alle voertuigen die in de straat of in de buurt geparkeerd staan, teneinde zo snel mogelijk na te gaan aan wie zij toebehoren.

* **Aanwezigheid van camera's nagaan:** het is interessant om zo snel mogelijk na te gaan of er camera's aanwezig zijn (politie, ANPR, privécamera's, ...) in de onmiddellijke omgeving van de plaats van verdwijning of op de vermoedelijke reisweg(en). Opletten voor de bewaartermijn van de beelden (soms 24 uur!).

* **Informatie aan de onderzoekschef:** de onderzoekschef moet regelmatig op de hoogte worden gehouden van de voortgang van het buurtonderzoek. Belangrijke elementen die snel aangewend kunnen worden moeten hem onmiddellijk worden meegedeeld voor sturing van de zoekacties.

- Navolgende acties

* **Grondig onderzoek op basis van de geselecteerde informatie:** na het eerste onderzoek waarbij de snelle aanwending van bepaalde, mogelijk kritieke elementen doorslaggevend is gebleken, dient te worden overgegaan tot een grondig onderzoek op basis van de informatie die geselecteerd werd tijdens het eerste snelle onderzoek.

* **Gedetailleerde verklaringen optekenen:** er moeten gedetailleerde verklaringen worden opgetekend van getuigen waarvan men oordeelt dat zij over gegevens beschikken die van belang kunnen zijn. Die elementen, waarvan de verificatie en aanwending binnen een zeer kort tijdsbestek kunnen verlopen, moeten opgenomen worden in een omstandige verklaring die op haar beurt in een proces-verbaal wordt geacteerd.

* **Afwezige personen contacteren:** er moet alsnog contact worden opgenomen met personen die afwezig waren tijdens het eerste onderzoek.

* **Contact opnemen met andere personen in de buurt:**

✓ Gerichte vragen moeten gesteld worden aan personen die beroepshalve (postbode, huis-aan-huis leverancier, vuilnisophaaldienst, ...) of die de gewoonte hebben op geregelde tijdstippen (joggers, wandelaars, ...) de buurt aan te doen en zodoende kennis hebben van bepaalde gebruiken en gewoontes in de buurt. Zij kunnen een waardevolle bijdrage aan het onderzoek leveren voor zover zij kunnen wijzen op bepaalde situaties die zij als verdacht of op zijn minst als "ongebruikelijk" beschouwen. Misschien hebben zij de vermiste persoon elders gezien zonder dat zij daaraan aandacht hebben besteed op dat moment.

✓ Een systematische controle verrichten van de personen die aanwezig waren (te voet of met de wagen) in de omgeving van de plaats van verdwijning (PLS of LKP), op dezelfde uren of dezelfde dag van de week (bv. zaterdag om 22.30 u.).

* **Organiseren van de aanplakking van affiches in de wijk:**

✓ Een (publieke) affichecampagne/(discrete) vignettagecampagne in de nabije omgeving van de plaats van verdwijning kan nuttig blijken om interessante getuigenissen te verzamelen.

✓ Indien de vermiste persoon jonger dan 25 jaar is, kan Child Focus de affichecampagne op zich nemen. In de overige gevallen kan de affiche worden opgemaakt door de Cel Vermiste Personen of door de politiedienst

belast met het onderzoek. De aanplakking wordt uitgevoerd door de politiedienst belast met het dossier of door de territoriaal bevoegde politiedienst.

- ✓ De affiches worden idealiter aangebracht in drukbezochte plaatsen (station, winkelcentra, benzinestations, bakkerijen, krantenwinkels,...).
- ✓ De verantwoordelijkheid voor het verwijderen van de affiches valt toe aan de dienst die de aanplakking op zich heeft genomen.

4. Welke vragen stellen bij het buurtonderzoek ?

De opsomming van mogelijke vragen is niet beperkend, de opportuniteit van andere vragen moet beoordeeld worden naargelang de aard van de verdwijning.

Doorgaans dienen zich drie hoofdthema's aan bij een buurtonderzoek:

- *Aangaande de vermiste persoon:*
 - Kent u de vermiste persoon? Hoe?
 - Hebt u de vermiste persoon laatst nog gezien? Wanneer? Waar? In welke omstandigheden? Hoe was zijn gemoedstoestand?
- *Aangaande zijn gedrag en dat van degenen die met hem samenleven:*
 - Kent u de familie of de entourage van de betrokkene?
 - Hadden zij een goede verstandhouding?
- *Aangaande het tijdstip van de verdwijning:*
 - Vraag naar het tijdsgebruik van de ondervraagde persoon (zonder over de feiten zelf uit te weiden) Bv.:
 - Bent u de ganse dag thuis geweest?
 - Waar was u rond ... uur?
 - Wanneer bent u thuisgekomen?
 - Bent u reeds op de hoogte van de verdwijning van betrokkene? Hoe? Door wie?
 - Hebt u iets bijzonders gezien of gehoord?
 - Zijn er u personen of voertuigen opgevallen die niet vertrouwd zijn in de buurt of die op één of andere manier uw aandacht trokken? Redenen - Beschrijving.
 - Zijn er op uw adres momenteel personen afwezig die ons eventueel bijkomende informatie zouden kunnen verstrekken? Wanneer, waar en hoe kunnen we met hen contact opnemen?

Geef het telefoonnummer van de politiedienst belast met het dossier of, indien de verdwijning reeds in de media verspreid is, het gratis oproepnummer van de Federale Politie.

De systematische verspreiding van flyers of huis-aan-huis-bedeling in een welbepaalde perimeter rond de plaats van verdwijning kunnen in bepaalde verdwijningsgevallen een meerwaarde betekenen, maar mag in geen geval het klassieke buurtonderzoek vervangen. Hetzelfde geldt voor enige lokale of regionale

verspreiding via de sociale netwerken (website of facebookprofiel van de Lokale Politie of van het gemeentebestuur, via lokale partnerschappen in het kader van preventie zoals het Buurtinformatienetwerk (BIN) in Vlaanderen,...).